

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ανοικτά μαθήματα
opencourses

Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Α' Κύκλος Εκπαίδευσης Προσωπικού Υποστήριξης (ΠΥ)

13-15 & 20-22/5/2014

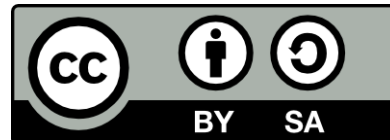
Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα

Εκπαιδευτικό υλικό, κατηγορίες και
προδιαγραφές ΑΨΜ

Δρ. Μαριάνθη Πετράκη
Κεντρική Ομάδα Υποστήριξης έργου
mpetraki@noc.uoa.gr

Άδεια Χρήσης

Το παρόν υλικό υπόκειται σε άδεια χρήσης
Creative Commons Αναφορά – παρόμοια χρήση (CC-BY-SA).

Η αναφορά στην Παρουσίαση αυτή να γίνεται ως εξής:

Πετράκη Μ. (2014), «Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα : Εκπαιδευτικό υλικό, κατηγορίες και προδιαγραφές ΑΨΜ», «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών», Α΄ Κύκλος Εκπαίδευσης Προσωπικού Υποστήριξης 20.05.2014

Χρηματοδότηση

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα

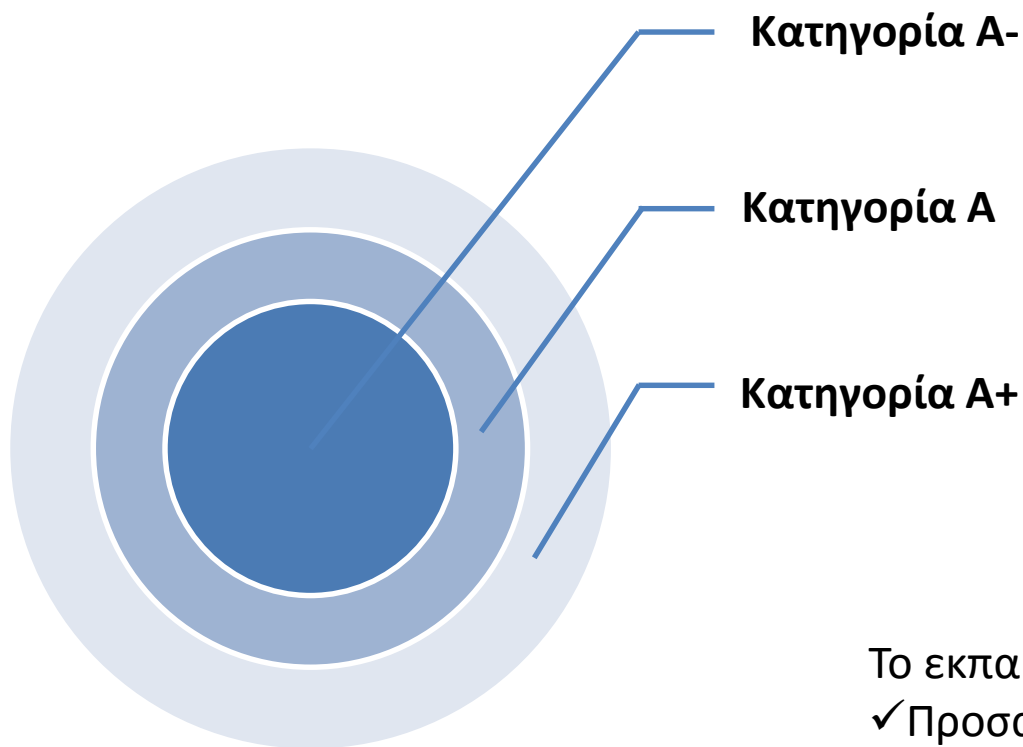
Εκπαιδευτικό υλικό και κατηγορίες

Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα (ΑΨΜ)

Μάθημα προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών που έχει διαμορφωθεί ψηφιακά ώστε να επιτρέπει την αυτόνομη μελέτη και το οποίο διατίθεται ελεύθερα μέσω του Διαδικτύου με ανοικτή άδεια πνευματικών δικαιωμάτων Creative Commons (CC).

ΑΨΜ : περιεχόμενο και κατηγορίες

- Κατηγορία Α-** (ελάχιστες προδιαγραφές)
- περιγραφή μαθήματος, στόχοι
 - λέξεις κλειδιά, βασικοί όροι
 - οργάνωση υλικού σε θεματικές ενότητες
- Κατηγορία Α**
- σημειώσεις, διαφάνειες και λοιπό εκπαιδευτικό υλικό
 - βιβλιογραφία
- Κατηγορία Α+**
- podcasts, εκφωνήσεις στις διαφάνειες
- Κατηγορία Α+ (πλήρεις προδιαγραφές)**
- ασκήσεις αυτοαξιολόγησης
 - ψηφιακές πηγές
 - πολυμεσικό υλικό βιντεοσκοπήσεων

Το εκπαιδευτικό υλικό θα έχει υποστεί:

- ✓ Προσαρμογή στις ειδικές απαιτήσεις προσβασιμότητας για ΑμεΑ (βάσει οδηγιών της Μονάδας Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ).
- ✓ Διευθέτηση πιθανών ζητημάτων που άπτονται της Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα (ΑΨΜ) :

τυπικές περιπτώσεις

Ένα **τυπικό ΑΨΜ** μπορεί να συνίσταται από:

- το **σύνολο** του εκπαιδευτικού υλικού
- **αυτοτελές μέρος** του εκπαιδευτικού υλικού μαθήματος προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

Η **αυτοτέλεια** μέρους του εκπαιδευτικού υλικού:

- είναι **αναγκαία συνθήκη** για την περαιτέρω δημιουργία του ΑΨΜ.
- πιστοποιείται από το μέλος ΔΕΠ.

Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα (ΑΨΜ) : ειδικές περιπτώσεις

Σε ειδικές περιπτώσεις, ένα ΑΨΜ μπορεί να προέλθει από εκπαιδευτικές διαδικασίες **εκτός** των Προγραμμάτων Σπουδών.

- «Μάθημα» παρουσίασης του Τμήματος στους πρωτοετείς φοιτητές.
- «Μάθημα» παρουσίασης του Τμήματος σε μαθητές/υποψήφιους πρωτοετείς φοιτητές.
- «Μάθημα» παρουσίασης συγκεκριμένων υπηρεσιών του Τμήματος.
- ...

Απαιτούμενο: ικανός αριθμός διδακτικών ωρών (~ 10 h)

Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα (ΑΨΜ) : πολύγλωσσες εκδόσεις

Εφόσον ζητηθεί από το μέλος ΔΕΠ, **ένα** μάθημα προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία **δύο** ΑΨΜ:

- στην ελληνική γλώσσα
- σε ξένη γλώσσα, της επιλογής του μέλους ΔΕΠ.

Για τη δημιουργία του ξενόγλωσσου ΑΨΜ απαιτείται η δημιουργία ΑΨΜ στην ελληνική γλώσσα.

Εξαίρεση σε αυτόν τον κανόνα αποτελούν τα μαθήματα των Τμημάτων Ξένης Γλώσσας & Φιλολογίας (μόνο ξενόγλωσση ή μεικτή έκδοση ΑΨΜ).

Φροντιστηριακές & Εργαστηριακές Ασκήσεις ως πρωτογενές υλικό ΑΨΜ

Οι φροντιστηριακές ή εργαστηριακές ασκήσεις μπορούν ανά περίπτωση να αποτελούν:

- διακριτό ΑΨΜ
- μέρος ενός ΑΨΜ

με βάση το Πρόγραμμα Σπουδών ή το κριτήριο της αυτοτέλειας.

Στην περίπτωση που θα αναπτυχθεί πολυμεσικό υλικό από εργαστηριακή άσκηση, η χρονική διάρκειά του δεν είναι κατ' ανάγκη ίση με τον αντίστοιχο αριθμό διδακτικών ωρών της εργαστηριακής άσκησης.

Πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό ΑΨΜ

- Υπάρχον ή υπό ανάπτυξη εκπαιδευτικό υλικό του μέλους ΔΕΠ
 - Σημειώσεις
 - Διαφάνειες
 - Ασκήσεις
 - Λογισμικά
 - ...σε ψηφιακή ή μη μορφή (ψηφιοποίηση).

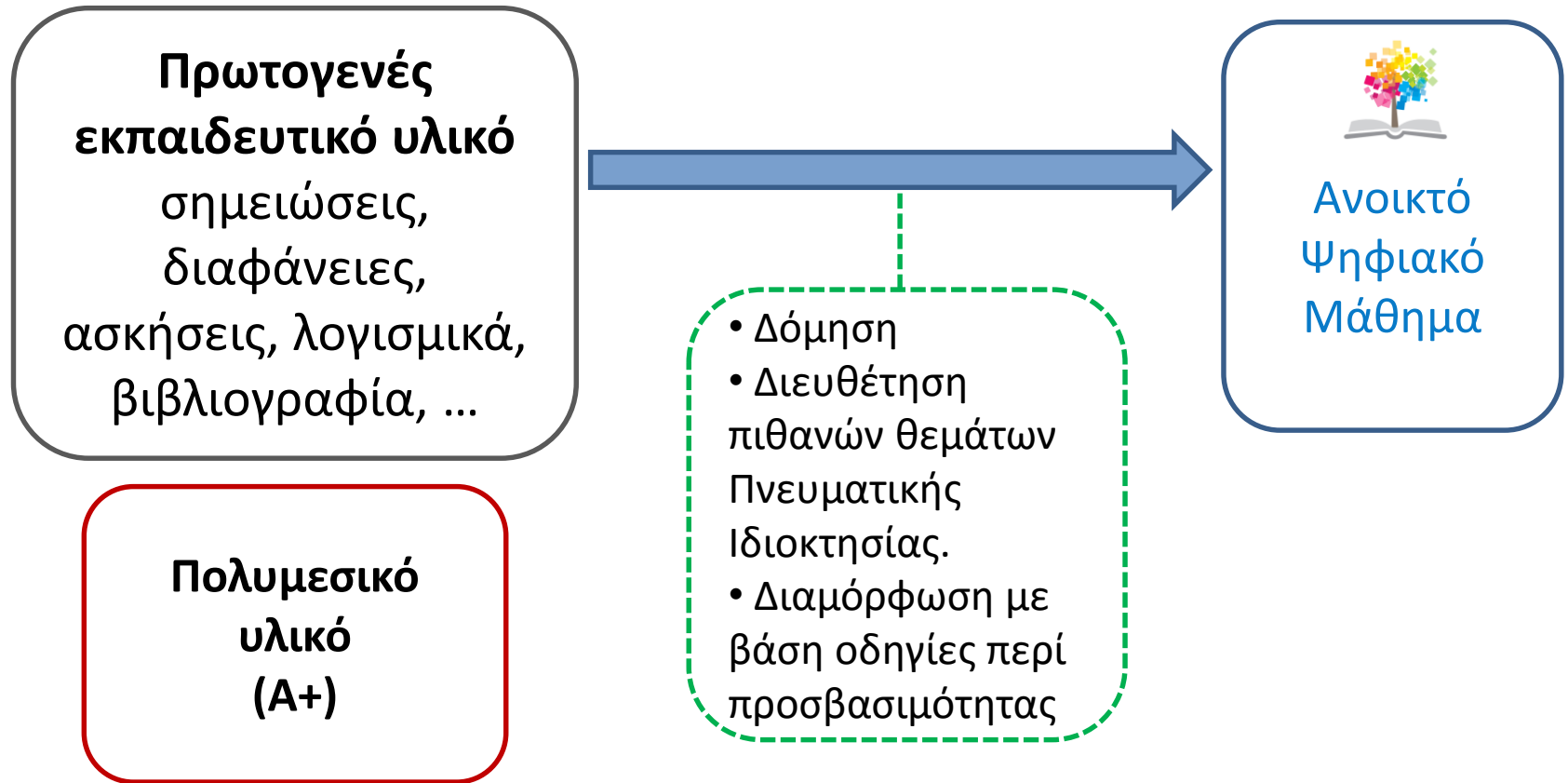

Πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό μαθήματος Α+

- Πολυμεσικό υλικό μαθημάτων Α+: βιντεοδιαλέξεις
 - διαλέξεις στα αμφιθέατρα (με ή χωρίς ακροατήριο)
 - δραστηριότητες υποστηρικτικές της εκπαιδευτικής διαδικασίας
 - εργαστηριακές ασκήσεις
 - πρακτικές ασκήσεις (π.χ. θεατρικό παιχνίδι)
 - πράξεις «στο πεδίο» (ιατρικές επεμβάσεις, ανασκαφές,...)
 - σεμινάρια και ομιλίες σε συνέδρια, ημερίδες ή άλλες εκδηλώσεις σχετικές με το μάθημα.

Από το πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό στο ΑΨΜ

Κατηγορίες ΑΨΜ

Προδιαγραφές	Ελάχιστες	Podcast	Πλήρεις
	A-	A	A+
Αναλυτική περιγραφή μαθήματος (και στην αγγλική)	✓	✓	✓
Αναλυτική περιγραφή στόχων μαθήματος (και στην αγγλική)	✓	✓	✓
Λέξεις – κλειδιά, Βασικοί όροι μαθήματος (και στην αγγλική)	✓	✓	✓
Οργάνωση υλικού σε θεματικές ενότητες ή ενότητες διαλέξεων	✓	✓	✓
Αναλυτική περιγραφή στόχων ενοτήτων	✓	✓	✓
Λέξεις – κλειδιά, βασικοί όροι ανά ενότητα / ενότητα διαλέξεων	✓	✓	✓
Σημειώσεις, διαφάνειες και λοιπό υποστηρικτικό υλικό ανά διάλεξη ή ενότητα διαλέξεων	✓	✓	✓
Αναφορά βιβλιογραφίας	✓	✓	✓
Ασκήσεις			✓
Χρήση ηλεκτρονικών πηγών που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες των ιδρυμάτων			✓
Πολυμεσικό υλικό όπως:			✓
i) καταγεγραμμένες βιντεο-διαλέξεις			✓
ii) καταγεγραμμένες βιντεο-διαλέξεις συνδυασμένες ή συγχρονισμένες με διαφάνειες		✓	✓
iii) Podcast, εκφωνήσεις στις διαφάνειες		✓	

Ανοικτό Ψηφιακό Μάθημα

Προδιαγραφές

Αυτοτέλεια

Κάθε ΑΨΜ θα πρέπει να είναι αυτοτελές, υπό την έννοια ότι θα είναι δυνατή η αυτόνομη μελέτη του.

Πληροφορίες μαθήματος

- Κάθε ΑΨΜ θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα σύνολο υποχρεωτικών πληροφοριών σχετικών με το μάθημα.
- Οι πληροφορίες αυτές, και ορισμένες προαιρετικές πληροφορίες, αποτυπώνονται στο «**Έντυπο Καταγραφής Πληροφοριών και Συγκέντρωσης Εκπαιδευτικού Υλικού για τα Ανοικτά Μαθήματα**».
- Την ευθύνη για την ορθότητα των στοιχείων του εντύπου φέρει το μέλος ΔΕΠ.
- Ορισμένες από τις πληροφορίες του εντύπου μεταφέρονται σε κατάλληλα πεδία του ηλεκτρονικού μαθήματος στην πλατφόρμα Open eClass.
- Πληροφορίες του εντύπου είναι απαραίτητες για τη δόμηση του εκπαιδευτικού υλικού κατά την ανάπτυξη του ΑΨΜ.

Οργάνωση εκπαιδευτικού υλικού

- Το εκπαιδευτικό υλικό ενός ΑΨΜ θα πρέπει να δομημένο σε **Θεματικές Ενότητες** (Κεφάλαια, Εβδομάδες, ...).
- Κάθε Θεματική Ενότητα θα πρέπει να συνοδεύεται από:
 - αναλυτική περιγραφή διδακτικών στόχων
 - λέξεις κλειδιά ή βασικούς όρους
 - σημειώσεις
 - διαφάνειες
 - λοιπό υποστηρικτικό υλικό
 - αναφορές βιβλιογραφίας
 - ασκήσεις

Εκπαιδευτικό υλικό : σημειώσεις & διαφάνειες

- Ένα ΑΨΜ **A-** θα πρέπει να περιέχει:
 - κατ' ελάχιστον, τις διαφάνειες ή τις σημειώσεις
 - Ένα ΑΨΜ **A** θα πρέπει να περιέχει:
 - κατ' ελάχιστον τις διαφάνειες
 - Ένα ΑΨΜ **A+** δεν περιέχει υποχρεωτικά σημειώσεις ή διαφάνειες
- Ιδανικά, ένα ΑΨΜ περιέχει διαφάνειες και σημειώσεις.
- Οι σημειώσεις και οι διαφάνειες, εφόσον περιέχονται, θα πρέπει να:
- ικανοποιούν το κριτήριο της αυτοτέλειας
 - καλύπτουν το 100% της αντίστοιχης διδακτέας ύλης

Εκπαιδευτικό υλικό : αναφορά βιβλιογραφίας

Η αναφορά βιβλιογραφίας

- Είναι υποχρεωτική για όλες τις κατηγορίες μαθημάτων.
- Περιλαμβάνει την αναφορά:
 - βιβλίων, συγγραμάτων (text books)
 - άλλων πηγών διαθέσιμων στο Διαδίκτυο
- Θα πρέπει να υπάρχει σε επίπεδο μαθήματος ή θεματικής ενότητας.
- Συστήνεται να συνοδεύεται από σύντομο σχολιασμό.

Εκπαιδευτικό υλικό : ηλεκτρονικές πηγές βιβλιοθηκών

- Συστήνεται η όσο το δυνατόν πιο εκτεταμένη χρήση τους
- Στα ΑΨΜ Α+ θα πρέπει **υποχρεωτικά** να γίνεται χρήση των ηλεκτρονικών πηγών που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες των ιδρυμάτων σε επίπεδο μαθήματος ή ενότητας.
- <http://www.lib.uoa.gr/>

Εκπαιδευτικό υλικό : ασκήσεις

- Προαιρετικές για τα μαθήματα **A-** και **A**
- Υποχρεωτικές για τα μαθήματα **A+**
- Πιθανά είδη:
 - on-line ασκήσεις, γενικές, ειδικές ή αυτοαξιολόγησης
- Πιθανά εργαλεία ανάπτυξης:
 - Το αντίστοιχο εργαλείο της πλατφόρμας Open eClass
 - άλλο πολυμεσικό/διαδραστικό υλικό

Εκπαιδευτικό υλικό : πολυμεσικό υλικό μαθημάτων Α

Podcast με υποστηρικτικό οπτικό υλικό.

Το υποστηρικτικό οπτικό υλικό:

- Αποτυπώνει διαφάνειες ή άλλα εργαλεία λογισμικού.
- Παράγεται από την καταγραφή της οθόνης του υπολογιστή του μέλους ΔΕΠ σε μορφότυπο (format): βίντεο, εικόνας, html.
- Συγχρονίζεται με την ηχογράφιση της διάλεξης.

Η ομιλία από το μέλος ΔΕΠ **δεν** περιορίζεται στην απλή ανάγνωση των διαφανειών, αλλά, είναι **επεξηγηματική**.

Εκπαιδευτικό υλικό : πολυμεσικό υλικό μαθημάτων Α+

Το σχετικό πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό (αρχεία βίντεο) από

- διαλέξεις στα αμφιθέατρα (με ή χωρίς ακροατήριο)
- δραστηριότητες υποστηρικτικές της εκπαιδευτικής διαδικασίας

συγχρονίζονται με τις διαφάνειες (εφόσον υπάρχουν).

Εκπαιδευτικό υλικό : πολυμεσικό υλικό μαθημάτων Α & Α+

- Για να χαρακτηριστεί ένα ΑΨΜ ως Α ή Α+ θα πρέπει το πολυμεσικό υλικό του να καλύπτει το 80 % των διδακτικών ωρών.
- Τούτο **δεν** σημαίνει ότι το παραγόμενο πολυμεσικό υλικό θα έχει διάρκεια ίση με το 80% των διδακτικών ωρών, αλλά, ότι αντιστοιχεί σε ύλη ίση με το 80% των διδακτικών ωρών.
- Είναι στην κρίση του μέλους ΔΕΠ να αποφανθεί για την αντιστοίχιση.

